

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Ing. Peter Paľaga, Dis.

Regionálna výchova v geografii 2

Vydavateľ:

Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava

Autor UZ:

Ing. Peter Paľaga, DiS.

Kontakt na autora UZ:

ZŠ E. B. Lukáča, Šahy

Mailová adresa: petoeu@centrum.sk

Názov:

Regionálna výchova v geografii 2

Rok vytvorenia:

2014

Oponentský posudok

<PaedDr. Beata Bazalová>

vypracoval:

ISBN 978-80-565-1052-0

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

Prac.list. č.1 – Rieka Ipel'

Prac.list. č.2- Rieka a jej časti

Prac.list. č.3 – Život rieky

Prac.list. č.4 – Najvýznamnejšie rieky Slovenska

Prac.list. č.5 – Rieky Slovenska

Prac.list. č.6 – Životné prostredie

Prac.list. č.7 – Biosféra regiónu

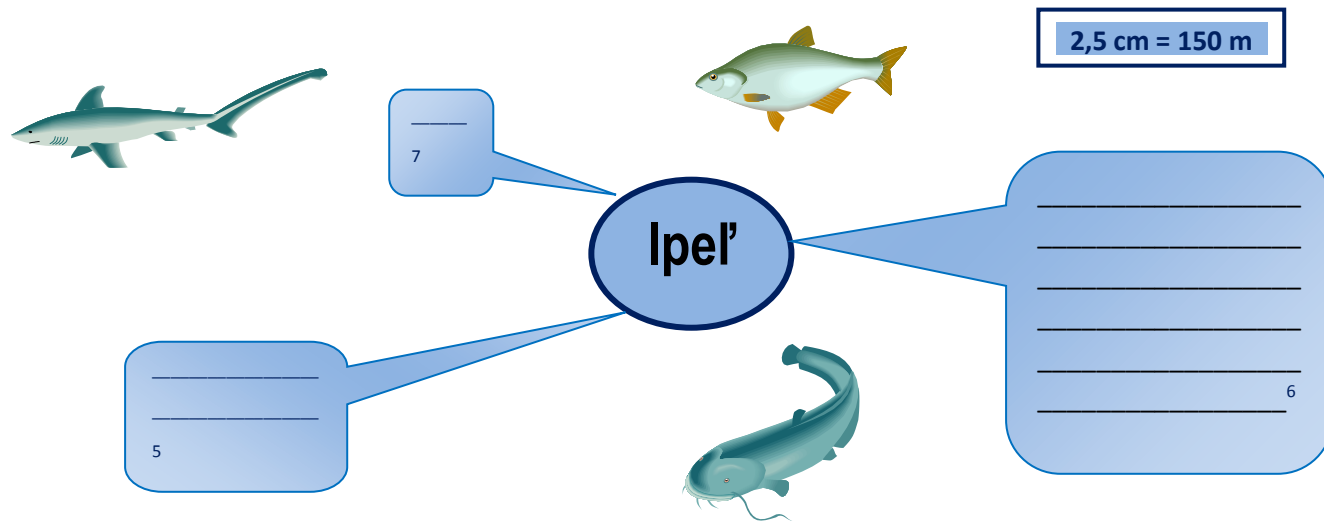
Prac.list. č.8 – Sledovanie kvality životného prostredia

Prac.list. č.9 - Obyvateľstvo

Prac.list. č.1: Rieka Ipeľ

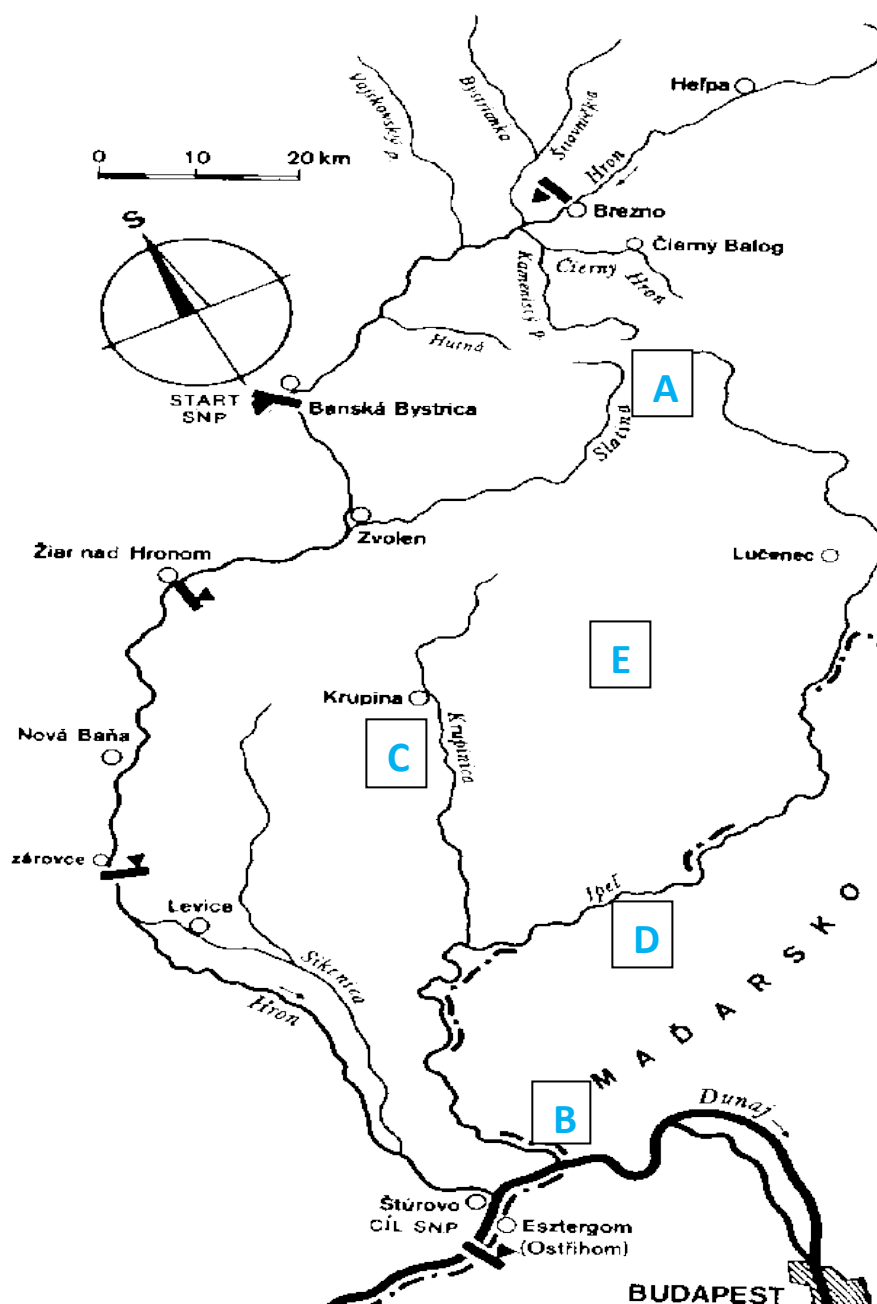
V tejto časti pracovného listu bližšie spoznáte rieku Ipeľ, ktorá prechádza mestom Šahy. Na pomoc vám budú vedomosti z geografie, napr. orientácia v teréne, smer toku rieky a internet. Jednotlivé úlohy sú očíslované.

- Vyznačte na mape smer toku rieky Ipeľ ¹ a nájdite ľavý a pravý breh rieky. ²
- Zistíte, akú má rieka približnú dĺžku? ³ Do ktorej rieky sa vlieva Ipeľ? ⁴
- Podľa mapy Slovenska alebo internetu zistíte, kde rieka pramení. ⁵
- Pomocou atlasu zistíte, ktoré sídla obmýva od Šiah po jej ústie. ⁶
- Koľko mostov spája obidva brehy rieky? ⁷ Na záver vyškrtnite rybu, ktorú by ste v rieke neulovili. 😊

Prac.list. č.2 Rieka a jej časti

HRON s prítoky

☞ Vyhľadajte na mape Slovenska prítoky Ipľa, Hrona.

☞ Rozlíšte prítoky na ľavostranné a pravostranné.

☞ Určte, má rieka Ipel' najväčší prítok? Porovnajte ju s ostatnými riekami Slovenska.

Na obrázku je zobrazený náčrt rieky Ipel'. Pomenujte jednotlivé časti rieky. Vyznačte povodie rieky Ipel' (zelenou), Hrona(modrou) a rozvodie (červenou), ktoré ich oddeľuje.

A

B

C

D

E

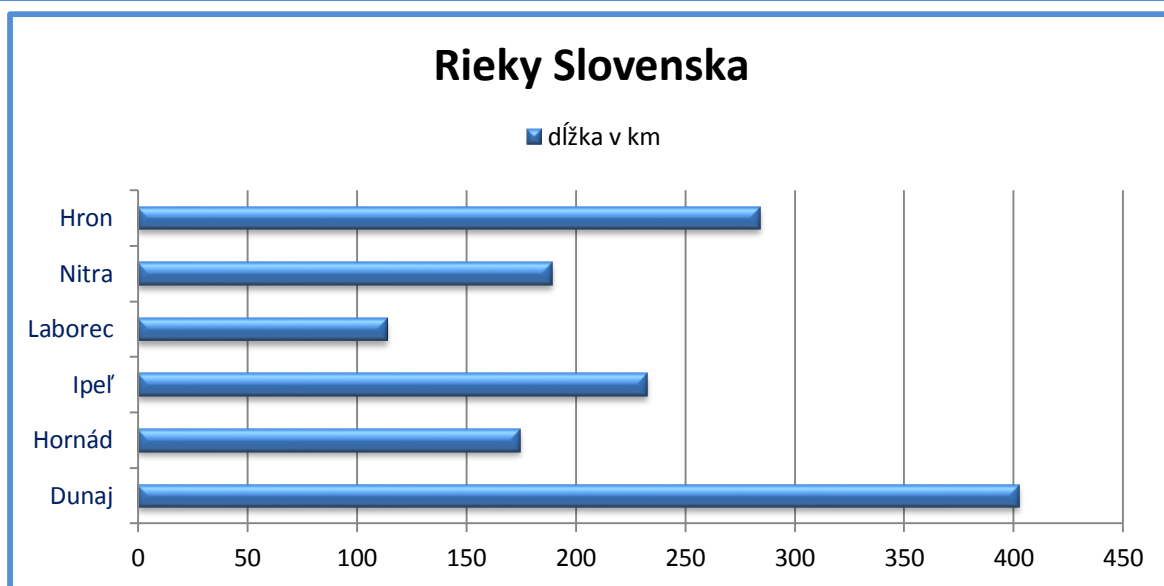
☞ (prameň, ústie, prítok, hlavný tok, povodie)

povodie

rozvodie

Prac.list. č.3 Život rieky

Na diagrame je zobrazená dĺžka vybraných riek Slovenska. Podľa diagramu vypíšte rieky podľa veľkosti.

Skrývačka. Vo vetách sú ukryté názvy riek, ktoré pretekajú územím Slovenska.

- A. Páni traja dievča chránia
- B. Nová Helena očarila Jakuba.
- C. Boh roní slzy.
- D. Pod' to rysa nenaženieš.

A _____

B _____

C _____

D _____

E _____

E. Nájdu najväčší poklad sveta.

Prac.list. č.4 Najvýznamnejšie rieky Slovenska

riečka	Povodie v km ²	úsek	Priemerný prietok v m ³ /s
Dunaj	131 338	Bratislava	2 019
Morava	26 658	pri ústí	125
Váh	11 224	Pri ústí	165
Nitra	5 195	Pri ústí	22
Hron	5 474	Pri ústí	80
Bodrog	11 536	Streda/n.Bodr.	117

 Pomocou tabuľky a atlasu zistíte čo je pravdivé a nepravdivé, správnu odpoveď zakrúžkujte:

 pravdivé nepravdivé

Povodie rieky Hron má najväčšiu rozlohu.

Najväčší prietok na Slovensku má rieka Dunaj.

Ipeľ sa vlieva do Váhu. Najmenšie povodie má rieka Morava.

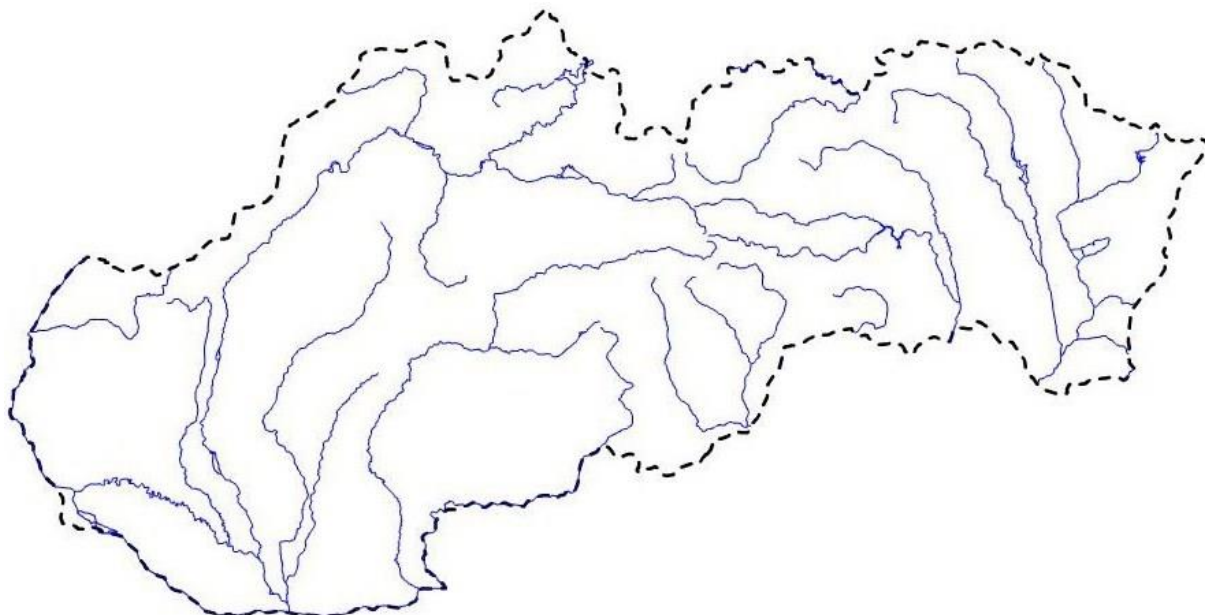
Bodrog tečie na západe Slovenska.

Najmenej vody pretečie riekou Nitra.

 Za pomoci atlasu dopíš do obrysovej mapy Slovenska názvy riek. Zvýrazni riekou Ipeľ.

Prac.list. č.5 Rieky Slovenska

🗂️ OSEMSMEROVKA

Ipeľ, Váh, Hron, Hornád, Dunaj, Myjava, Poprad, Cirocha, Slaná, Dunajec, Bodva, Laborec, Tisa, Ondava, Latorica, Žitava, Orava, Nitra

Z	L	E	C	C	Ž	I	T	A	V	A	D
M	A	H	A	E	I	H	P	L	Í	A	U
N	T	O	R	S	R	R	K	A	Š	V	N
A	O	R	T	T	Í	O	O	R	A	A	A
V	R	N	I	V	I	N	B	C	A	R	J
A	I	Á	N	M	L	S	I	A	H	O	E
D	C	D	H	P	Y	T	A	O	L	A	C
N	A	V	Á	A	☒	J	S	K	Á	M	S
O	I	R	V	V	A	R	A	A	O	L	R
A	P	V	P	D	S	K	Á	V	A	P	R
I	E	E	H	O	R	D	U	N	A	J	A
D	L'	A	C	B	P	I	Á	R	O	CH	A

Zonakujte si!

povodie –

.....
odvodňované
jedným tokom

rozvodie –

.....
medzi povodiami

🗝️ prameň, územie, hranica, oceán, odtekať

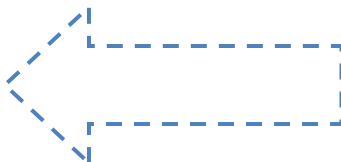
Dopíšte do šípok názvy riek, ktoré pretekajú uvedenými sídlami:

🗝️ pri tejto úlohe používaj atlas

Poltár, Slovenské
Ďarmoty, Ipeľské
Predmostie, Kubáňovo,
Bušince

Bratislava, Medveďov,
Komárno, Patince,
Štúrovo

Liptovský Mikuláš, Martin,
Žilina, Nová Dubnica,
Trenčín, Piešťany

Prešmyčky

MAVARI

JAVAMY
bezodtoková
oblasť – nemá
spojenie s
DAONVA

PIRUKCANI

CATORILA

DROGBO

TISLANA

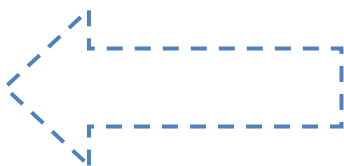
**Ktoré z uvedených riek
odvádzajú vodu do Ipľa?**

Kukučie vajce:

Ipeľ, Hron, Vltava, Torysa

K hydrosfére regiónu
nepatrí len voda v riekach,
ale aj podzemná voda.
Určite poznáte vo svojom
okolí podzemné vody
s vyšším obsahom
minerálov. **Napíšte
v ktorých miestach sa
vyskytujú?**

Spišská Nová Ves,
Spišské Vlachy,
Margecany, Košice,
Čaňa

Michalovce, Strážske,
Humenné, Krásny Brod,
Medzilaborce

Prac.list. č.6: Životné prostredie

Separovanie – Naša budúcnosť

Čo je to separovanie?

Separácia je triedenie odpadu z domácností a z rôznych odvetví hospodárstva.

Prečo separovať?

- ➔ separovanie zabezpečuje čistejšie životné prostredie
- ➔ šetrí prírodné zdroje
- ➔ redukuje množstvo odpadu na skládkach

Ako separovať ?

Odpad triedime do označených kontajnerov.

Červený kontajner : kovy

Žltý kontajner : plasty

Zelený kontajner : sklo

Modrý kontajner : papier

Čo umožňuje recyklácia?

Recyklácia umožňuje zrenovovanie papiera, plastov, tetrapakov, skla.

*Do tabuľky dopíšete kontajner
(modrý, zelený, červený, žltý), do
ktorého by ste uvedený odpad vyhodili.*

Fľaša od oleja	Noviny	Malinovková fľaša	Plechovka
Coca-cola	Časopisy	Zaváraninová fľaša	Železná konzerva
Jogurtový kelímok	Zošity	Výživová nádoba	Hliníková konzerva
Fľaša od oleja	Kancelársky papier	Flakón z parfému	Kľúčienka
Obal z kozmetiky	Vlnitá lepenka	Fľaša od piva	Konzerva od paštéty
Obal z kečupu	Kartóny	Rozbitý pohár	Drôty
Obal z aviváže	Letáky	Rozbité okno	Pokazené nožnice

☞ *Zakrúžkujte, ktorý druh odpadu doma separujete?* **PAPIER PLAST SKLO KOV**

☞ Na internete vyhľadajte informácie o recyklácii odpadov. Zistite, čo sa z vyzbieraného druhu odpadu dá vyrobiť?

☞ Uvedte, čo najviac príkladov príkladov:

☞ Čo je to BIOKOMPOST?

Je ekologicky nezávadný kompost, vyrobený z rozloženého záhradkárskeho a biologického domáceho odpadu. Obsahuje humus bohatý na živiny, preto sa dá využiť na hnojenie pôdy. Nemal by obsahovať škodlivé baktérie ani nebezpečné plesne.

☞ **Vypíšte do tabuľky odpad, ktorý môžete použiť na kompostovanie:** cibul'ové šupky, šupka z jablka, plesnivý chlieb, banánová šupka, konzerva od paštéty, jogurtový kelímok, posekané konáriky stromov, burina bez semienok, plechovka od nápoja, zhnité ovocie, lístie zo stromov, časopis, pokosená tráva.

Otázky a odpovede:

 Aký význam má humus v pôde?

 Ktoré mikroorganizmy sa podieľajú na rozklade organickej hmoty?

 Ktorý živočích zvyšuje obsah humus v pôde?

 Ktorá je najdôležitejšia vlastnosť pôdy a prečo?

Prac.list. č.7 **Biosféra regiónu**

 Čo je to biosféra?

 Do tabuľky napíšte rastliny(byliny), ktoré rastú vo vašom okolí.

 Do tabuľky napíšte stromy, ktoré rastú v blízkosti rieky Ipel'.

--	--	--

--	--	--

 Do tabuľky napíšte zvieratá, ktoré nájdeme v lesoch regiónu.

 Do tabuľky napíšte aké zvieratá žijú v poľnom spoločenstve v regióne.

 Do tabuľky napíšte aké zvieratá žijú v blízkosti sídlisk a obydľí.

Prac.list. č.8 Sledovanie kvality životného prostredia

 V tejto časti za zahráte na mladých výskumníkov. Pomocou prenosného mini-laboratória, budete sledovať kvalitu životného prostredia vo svojom okolí. Uskutočnením jednoduchých chemických pokusov, pod vedením učiteľa, veľmi ľahko zistíte stav kvality v odobratých vzorkách vody a pôd. Pri realizácii týchto úloh sa riadite návodom na použitie chemického mini-laboratória. Vybrané vzorky si zreteľne označte a zistené výsledky zapíšte do tabuliek. Na záver výsledky zistení porovnajte a zhodnoťte kvalitu vody a pôdy vo vybraných lokalitách.

 Odoberaté vzorky vody zreteľne označte a zapíšte do tabuľky stručnú charakteristiku o mieste odberu.

Číslo vzorky vody	Popis vzorky vody (miesto odberu, dôvod odberu a iné informácie)

 Do tabuľky dopíšte namerané hodnoty:

Číslo vzorky vody	pH vzoriek	Dusičnany	Dusitany	Fosforečnany	Amoniak

 Vyhodnotenie vzoriek vody, výsledky výskumu:

 Odobraté vzorky pôd zreteľne označte a zapíšte do tabuľky stručnú charakteristiku o mieste odberu.

Číslo vzorky pôdy	Popis vzorky pôdy (miesto odberu, dôvod odberu a iné informácie)

 Do tabuľky dopíšte namerané hodnoty:

Číslo vzorky pôdy	pH vzoriek	Dusičnany	Dusitany	Fosforečnany	Amoniak

 Vyhodnotenie pôdných vzoriek, výsledky výskumu:

 Pomocou jednoduchšej metódy, môžete uskutočniť pokusy na zistenie zrnitosti pôdy, teda určiť pôdny druh.

Z vybraných pôdných vzoriek vytvoríte šúľanec dlhý približne 15 cm. Potom sa pokúsite šúľanec na podložke ohnúť do oblúka. Ak šúľanec pri ohnutí vôbec nepopraská, ide o pôdu hlinitú alebo ílovitú, a ak popraská tak je pôda piesočnato-hlinitá, ak sa pri ohýbaní zlomí, je pôda hlinito-piesočnatá. Z piesočnatej pôdy sa šúľanec nedá vôbec urobiť. Z ílovej pôdy je možné vytvárať menšie figúrky, je mazľavá. Zistené údaje zapíšete do nasledujúcej tabuľky:

Číslo vzorky pôdy	Pôdny druh	Číslo vzorky pôdy	Pôdny druh

Prac.list. č.9: Obyvateľstvo

 Pracujte so stránkou Štatistického úradu SR : <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=2434>

Odpovedzte na otázky:

1. Čím sa zaoberá DEMOGRAFIA :

2. Zisti najaktuálnejšie údaje o počte obyvateľov na Slovensku:

<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=5639>

- Rok, s ktorým sa pracuje v tejto štatistike :
- Počet obyvateľov:
- Počet narodených:.....
- Počet zomretých:
- Prírodný prírastok/úbytok (vypočítaj):.....

- f) Mechanický pohyb:.....
- g) CELKOVÝ PRÍRASTOK OBYVATEĽSTVA:

☞ Pracujte so stránkou mesta ŠAHY : <http://sahy.sk> zistíte najaktuálnejšie údaje o počte obyvateľov mesta Šahy:

Rok, s ktorým sa pracuje v tejto štatistike :

- b) Počet obyvateľov:
- c) Počet narodených:.....
- d) Počet zomretých:
- e) Prirodzený prírastok/úbytok (vypočítaj):.....
- f) Mechanický pohyb:.....
- g) CELKOVÝ PRÍRASTOK OBYVATEĽSTVA:

☞ Do pyramídy sa pokúste zapísať národnostné zloženie obyvateľov mesta Šahy.

Internetové odkazy:

<http://www.voda.wbl.sk/Rieky-a-jazera.html>

<http://www.dobre-napady.sk/slovensko-rieky-f2432.htm>

http://abcmaterskeskoly.sk/files/images/abc/environmentalna/recyklacia/facebook_triedime_odpad.jpg

<http://www.zeo.sk/zber-a-recyklacia/recyklacia/>

<http://zelenestranky.sk/2009/01/co-znamenaju-recyklacne-symboly-na-obaloch/comment-page-1/>

<http://img.topky.sk/mojdom/76403.jpg>

